NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

ORGAN WK PPS — CENA — 2 — ZŁ

ROK 55 — KRAKÓW · PONIEDZIAŁEK 23 WRZEŚNIA 1946 R. — NR 225

KRN uchwaliła ordynację wyborczą większością 306 głosów przeciw 40

W trzecim dniu 11 sesji KRN obrady rozpoczynają się od deklaracji posła Ochaba, złożonej imieniem klubu poselskiego PPR.

Oświadczenie

Posel Ochab oświadczył:

»Wszystkie dotychczasowe wystąpienia posłów PSL, jak złożenie demonstracyjnych interpelacji, prowokacyjne wystąpienie posła Mazura, który ośmielił się znieważać Rząd Jedności Narodowej i wreszcie oświadczenie posła Zaleskiego, podtrzymującego oszczerstwa, za które jego partyjny kolega został oddany pod sąd dyscyplinarny — wszystkie te wystąpienia świadczą o konsekwentnym rozwoju pól w kierunku coraz jawniejszej ochrony band, coraz silniejszego wiązania się z całym reakcyjno-faszystowskim podziemiem; w kierunku zacieśnienia węzłów z reakcyjnymi siłami zagranicy (oklaski). Przytaczanie wypadków rzekomych nadużyć władz Bezpieczeństwa ma odwrócić uwagę Wysokiej Izby i całego społeczeństwa od wielu setek sądownie stwierdzonych faktów, współdziałania PSL z bandami NSZ i Winu; ma odwrócić uwagę od inspidrowanego z zagranicy i wspieranego przez PSL terroru band faszystowskich, ofiarą którego w ciągu ostatnich miesięcy padło tysiące funkcjonariuszów Bezpieczeństwa, żołnierzy Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojska, pracowników państwowych i działaczy demokratycznych. Celem wystąpienia PSL jest osłonięcie działalności reakcyjno-faszystowskiego podziemia, z którym się to stronnictwo sprzymierzyło, i któremu wyznacza poważną rolę w nadchodzącej kampanii wyborczej. — Pełne nienawiści inwektywy rzucane na PPR mają wskazać bandom kierunek ataku. Próby PSL siania rozdźwięków w obozie demokratycznym są zbyt przejrzyste w swoich intencjach, aby nie były zdemaskowane. Klub poselski PPR stwierdza, iż wystąpienia posłów z PSL obliczone są również na użytek zewnętrzny. Są po parciem ataków na Polskę ze strony międzynarodowej, proniemieckiej reakcji (rzęsiste oklaski). Stanowić one będą żer dla reakcyjnych kół anglosaskich, podejmujących właśnie w tej chwili nowe ataki na granice zachodnie Rzeczypospolitej. Wystąpienia te, których celem jest wzmożenie terroru i pogrążenie Polski w chaosie, oraz poderwanie autorytetu państwa polskiego na zewnątrz, klub poselski PPR piętnuje jako zagrażające ustrojowi demokratycznemu i niepodległości państwa (długotrwałe oklaski).

Przedstawienie projektu ordynacji wyborczej

Po oświadczeniu posła Ochaba prezydent Bierut udziela głosu sprawozdawcy posłowi Kliszce dla zreferowania projektu ustawy o ordynacji wyborczej do Sejmu.

Na drodze ugruntowania tych wielkich przemian społecznych, zapoczątkowanych Manifestem Lipcowym decydującym momentem politycznej stabilizacji kraju będzie akt głosowania do Sejmu Ustawodawczego. Całe społeczeństwo słusznie ocenia, że wybory do Sejmu zamkną bezpowrotnie okres tymczasowości i ingerencji w nasze sprawy wewnętrzne.

Podkomisja dla spraw projektu ordynacji wyborczej miała do rozpatrzenia trzy projekty ustaw ordynacji wyborczej.

1. Projekt opracowany w marcu rb. przez posła dr. Mantla.

2. Projekt zgłoszony przez klub poselski Polskiego Stronnictwa Ludowego.

3. Projekt zgłoszony wspólnie przez posłów klubów poselskich Polskiej Partii Robotniczej i Polskiej Partii Socjalistycznej.

Po wstępnych ogólnych rozważaniach podkomisja przyjęła za podstawę do szczegółowej dyskusji projekt zgłoszony przez kluby poselskie PPR i PPS.

Nawiązując do podstawowych założeń konstytucji marcowej z 1921 r. i ordynacji wyborczej w 1922 r. wprowadza on do prawa wyborczego faktyczną, konsekwentną jego demokratyzację. Projekt ten jest nawskróś demokratyczny i pod względem formy i pod względem treści.

Po raz pierwszy w historii Polski urzeczywistnia się zasady pięcioprzymiotnikowego prawa wyborczego, powszechności, bezpośredniości, proporcjonalności, tajności i równości. Ustawa o ordynacji wyborczej będzie rzeczywistą gwarancją przeprowadzenia wolnych i nieskrępowanych wyborów

Prawo głosowania, w myśl art. 1 przysługuje wszystkim obywatelim polskim bez różnicy płci, którzy ukończyli lat 21. Tę granicę wieku przyjmuej większość państw lemokratycznych. Zasada powszechności czynnego prawa wyborczego będzie poraz pierwszy realizowana u nas w całej pełni ponieważ odbywający służbę wojskową — żołnierze i oficerowie Wojska Polskiego wezmą czynny udział w akcie głosowania do Sejmu. Ze względu na odrębność położenia prawnego wojskowych jest słusznym i koniecznym stworzenie wydzielonych obwodów głosowania dla żołnierzy Wojska Polskiego

Nie mogą brać udziału w wyborach osoby, które nie mają należytej zdolności rozpoznania, tj. ograniczeni w zdolności do działań prawnych, umysłowo chorzy itd. Nie mają również prawa wybierania osoby, pozbawione tego prawa z tytułu odbywnia kary dodatkowej utraty praw publicznych. Chodzi tu jedynie o wyroki sądu Rzeczypospolitej, zapadłe po dniu 22 lipca 1944 r.

Tenże art. 2 przewiduje inne kategorie wyłączeń od prawa wybierania, które w istocie swej nie naruszą w niczym zasady powszechności. Każdy naród uważa że ten kto naruszył podstawową, uświęconą prawem pisanym i niepisanym, zasadę wierności wobec własnej ojczyzny, nie zasługuje na posiadanie praw wyborczych. Konstytucja marcowa żąda od obywatela »wierności wobec Rzeczypospolitej polskiej«. Kto złamał i zdeptał naj-

(Dalszy ciąg na str. 2)

3. X. referendum we Francji

LONDYN. 23. 9. (BBC) Jak donoszą z Paryża dnia 3 października odbędzie się we Francji referendum w sprawie nowego projektu konstytucji francuskiej.

Jak wiadomo projekt ten na piątkowym posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego został przyjęty w pierwszym czytaniu.

Z konferencji pokojowej

Anglia domaga się odszkodowań w całości

Sprawa traktatu z Rumunią

LONDYN 23. 9. (BBC). W Paryżu na Bałkańskiej komisji gospodarczej omawiano sprawę traktatu z Rumunią, a w szczególności kwestię odszkodowań wojennych.

Jak wiadomo przedstawiciel Anglii oświadczył się za wypłatą odszkodowań należących się Anglii w całości. Przedstawiciel Zw. Radzieckiego zredukował pretensje do 1/3 ich wysokości.

PRETENSJE HOLANDII

Między innymi zgłosiła swoje pretensje o odszkodowanie Holandia z tytułu strat własności obywateli holenderskich na terytorium Rumunii, jakkolwiek Holandia nie znajdowała się w stanie wojny z Rumunią.

Jak podają, Rumunia nie będzie płacić odszkodowań wojennych z tytułu szkód wyrządzonych na terytorium Bessarabii. Już bowiem w czasie 1940 r. do 1941 r. teren ten znajdował się w posiadaniu Zw. Radzieckiego.

STATUT TRIESTU KWESTIĄ OTWARTĄ

Na komisji polityczno-terytorialnej dla Włoch nie osiągnięto porozumienia w sprawie Triestu, specjalnie na terenie podkomisji opracowującej statut wolnego okręgu Triestu.

Otwartą pozostaje nadal sprawa zakresu kompetencji gubernatora wolnej strefy. Przewiduje się, że dalsze obrady w tych sprawach będą kontynuowane w poniedziałek.

W poniedziałek również rozpatrywana będzie sprawa kolonii włoskich. Głos zabierają przedstawiciele Egiptu i Włoch.

W obawie wojny atomowej

LONDYN, 23. 9. (BBC). 31 mężów stanu oraz uczonych wydało oświadczenie w sprawie użytkowania energii atomowej. Stwierdzili oni w tym oświadczeniu, że świat jeśli nadal prowadzona będzie dotychczasowa polityka, zmierzać zacznie wielkimi krokami ku nowej wojnie — wojnie atomowej.

Oświadczenie to atakuje dalej ONZ, że jak dotąd nie umiała znaleźć drogi do porozumienia, tracąc w ten sposób wiele ze swego autorytetu.

Ze strony angielskiej podpisali to oświadczenie lord Beveridge, znany twórca systemu Beveridge'a oraz słynny uczony Aleksander Flemming, odkrywca penicyliny.

KRN uchwaliła ordynację wyborczą

(Dalszy ciąg ze str. 1)

świętszy obowiązek wierności wobec własnego Narodu, kto okrył się hańbą współpracy z Niemcami, lub faszyzmem, ten nie może mieć prawa współ decydowania o losach własnej Ojczyzny."

Prawa wybierania będą również pozbawione osoby, które z oczywistą szkodą dla Narodu czerpały korzyści ze współpracy gospodarczej z władzami okupacyjnymi. Projekt stwarza pełne gwarancje należytej i bezstronnej oceny, czy zachodzą warunki wyłączenia od wyborów, gdyż ostateczna decyzja w tej materii spoczywa w rękach przedstawicielstwa kontroli społecznej — prezydium Wojewódzkich Rad Narodowych.

PAŃSTWOWA KOMISJA

Dalsze artykuły regulują tryb przeprowadzenia wyborów. Wybory przeprowadzają komisje wyborcze: państwowa, okręgowa, obwodowa. Państwowe władze administracyjne nie mają żadnego wpływu i żadnej ingerencji w odniesieniu do przebiegu kampanii wyborczej i wyborów.

Nadzór nad czynnościami okręgowych i obwodowych komisji sprawuje generalny komisarz wyborczy mianowany przez prezydium KRN na wniosek prezesa Rady ministrów z pośród sędziów Sądu Najwyższego, Najwyższego Trybunału Narodowego i Sądu Apelacyjnego.

Państwowa komisja wyborcza składa się z generalnego komisarza wyborczego i jego zastępcy, oraz 6 członków powołanych przez prezydium KRN po jednym z każdego klubu poselskiego.

Następnie mówca przedstawia skład komisji okręgowych i obwodowych, reprezentację czynnika społecznego, system reklamacji, wreszcie sposób powoływania list.

O PRAWIDŁOWOŚĆ WYBORÓW

Wszystkie istotne przepisy projektu ustawy zmierzają do faktycznego zabezpieczenia prawidłowości, tajności i swobody aktu głosowania.

Projekt ordynacji wyborczej przyjmuje znany w Polsce system Hondta jako zasadę podziału mandatów proporcjonalnie do liczby głosów oddanych na poszczególne listy.

Przepisy ordynacji o sprawdzeniu ważności wyborów przewidują że każdy wyborca ma prawo w ciągu 7 dni od ogłoszenia wyniku wyborów wnieść protest przeciw wyborowi posła lub ważności wyborów.

OKRĘGI WYBORCZE

Obszar całego państwa podzielony został na 52 okręgi wyborcze. Wprowadzono dwie kategorie okręgów wyborczych: okręgi wyborcze na Ziemiach Odzyskanych oraz okręgi wyborcze na starych ziemiach.

Okręgi wyborcze na Ziemiach Odzyskanych zostały formalnie uprzywilejowane.

Wybory muszą podkreślić nieodwracalność tych faktów, że już 4 i pół miliona Polaków zagospodarowało się na ziemiach odzyskanych, że proces przesiedleńczy trwa bez przerwy.

Ponadto procent uprawnionych do głosowania na Ziemiach Odzyskanych jest znacznie wyższy niż w pozostałej Polsce. Dlatego też Ziemie Odzyskane powinny otrzymać taką reprezentację parlamentarną, jaka odpowiada ich roli na dziś i na jutro.

Mówca wnosi o uchwalenie załączonego projektu ustawy.

POSEŁ WÓJCIK

Następnie przemawia imieniem klubu PSL poseł Wójcik. Stwierdza on, że komisja dla spraw ordynacji wyborczej rozpoczęła swoją pracę już w lutym br., a następnie przerwała prace w okresie przeprowadzania referendum.

Przechodząc do omawiania projektów mówca proponuje cały szereg zmian. W chwili, gdy wysuwa on zarzuty przeciwko nieprawidłowemu przeprowadzeniu głosowania ludowego, sala reaguje okrzykami.

Prezydent KRN zwraca mu uwagę, aby nie operował gołosłownymi i ogólnikowymi pojęciami. Zwracając się do sali, Prezydent oświadcza: „proszę mi nie pomagać, dam sobie sam radę".

Po tym incydencie poseł Wójcik występuje przeciwko klauzuli projektu ordynacji, mówiącemu o odebraniu prawa kandydowania ludziom stojącym pod zarzutem współpracy z okupantami. Z sali podnoszą się okrzyki: „obrońca zdrajców".

Kiedy mówca twierdzi, że poprawka PSLu potrafi zabezpieczyć przed napływem elementów reakcyjnych do sejmu, sala przyjmuje powyższe oświadczenie śmiechem.

W dalszym ciągu mówca oświadcza się przeciwko udziałowi wojska w wyborach, chociaż z drugiej strony sądzi, że wojsko powinno głosować. Następnie powraca znowu do zarzutów w sprawie nadużyć w głosowaniu ludowym, czym wywołuje powtórne ostrzeżenie ze strony prezydenta Bieruta.

W dalszym ciągu mówca występuje przeciwko przyznaniu ziemiom zachodnim tej liczby mandatów, jaką przewiduje projekt. W końcu wnosi o uwzględnienie poprawek przedstawionych przez PSL.

Tow. pos. Rusinek:

Głosujmy za konstytucją PKWN

Wysoka Izbo!

Po okresie walki o niepodległość, wstąpiliśmy w okres ciężkiej pracy nad jej ugruntowaniem. Po określeniu charakteru odrodzonej Polski, Polski ludowej i demokratycznej, przystępujemy do drugiego aktu, tj. uchwalenia ordynacji wyborczej i powołania sejmu ustawodawczego, wybranego w głosowaniu powszechnym, bezpośrednim, równym, tajnym i stosunkowym, by ten z kolei uchwalił nową konstytucję.

Zarówno ordynacja wyborcza, jak i przyszła konstytucja, muszą chronić wolność naszego Narodu przed wewnętrznymi wstrząsami i ułatwić stabilizację wewnętrznych stosunków oraz [illegible] dla [illegible] i dla przyszłych pokoleń zdobycze wynikające z przeprowadzonych reform społeczno-gospodarczych.

W dalszym ciągu mówca przedstawia walkę i drogę swej partii na przestrzeni ostatnich 25 lat. W usiłowaniach interwencji obcej w nasze wewnętrzne sprawy, w polityce stawiania na „biedne Niemcy", widzi analogię do czasów początków drugiej niepodległości.

„Nie chcemy, aby przyszły sejm stał się areną walk dla 38 partii. Chcemy natomiast, ażeby przyszły sejm był instytucją prawodawczą, instrumentem kontroli i rzeczowej krytyki, polityki i poczynań rządu. Chcemy, żeby przyszły sejm był kuźnią twórczego wysiłku, ośrodkiem wychowania narodowego i szkołą nowej myśli państwowej.

Przechodząc po tym wstępie do określenia stosunku klubu poselskiego PPS wobec projektu ustawy o ordynacji wyborczej, stwierdza, w imieniu klubu posłów PPS:

„Że klub nasz będzie głosował za projektem. Głosując za tym projektem, głosujemy za konstytucją manifestu PKWN-u, za obroną niepodległości i suwerenności naszego państwa, za zdobyczami Polski ludowej, na straży której stał i stać będzie polski świat pracy".

(Dalszy ciąg 3-go dnia obrad w jutrzejszym numerze).

Wynik głosowania

W głosowaniu imiennym ordynacja wyborcza zostaje przyjęta w brzmieniu czytanym wraz z poprawkami klubów SP i SD większością 306 głosów przeciwko 40.

Rozgrywka między Byrnesem a Wallacem,

Partii demokratycznej grozi rozłam

LONDYN, 23. 9. (BBC). Jak donoszą z Nowego Jorku Henry Wallace usunięty został z listy mówców, którzy brać będą udział w kampanii wyborczej w związku z zbliżającymi się wyborami do Kongresu. Ten sam los spotkał stronnika ministra Wallace'a senatora Pape.

W Stanach Zjednoczonych opinia publiczna w różny sposób interpretuje dokonane w ostatnich dniach przesilenie rządowe.

Z jednej strony twierdzą, że był to spór o metody nie o cele polityczne. Zarówno minister Byrnes, jak i Wallace dążą, wedle opinii tych kół do współpracy ze Związkiem Radzieckim z tą różnicą, że minister Byrnes usiłuje stosować metody „stanowcze". Minister Wallace był usposobiony ugodowo.

Z drugiej jednak strony oceniają rozgrywkę między Byrnesem a Wallacem jako walkę o spuściznę ideową Roosevelta. Zagadnienie powyższe musi być traktowane jako ściśle polityczne i może w konsekwencji doprowadzić do rozłamu wewnątrz partii demokratycznej.

Wojsko USA wybiera się do Grecji

ATENY, 23. 9. (SAP). Admirał dowodzący flotą angielską na morzu Śródziemnym zaprosił greckiego ministra obrony Mavromichali, by wziął udział w zapowiedzianych manewrach eskadry — na statku admiralskim „Liverpool".

Prasa grecka pisze o możliwościach przybycia wojsk amerykańskich do Grecji. Informacja ta nie została potwierdzona.

Z palestyńskiego kotła

LONDYN. 23. 9. (BBC) Komisja dla spraw palestyńskich w Londynie odbyła dziś kolejne swoje zebranie dla rozpatrzenia arabskiego kontrprojektu w sprawie Palestyny.

U wybrzeży Palestyny policja morska zatrzymała znowu statek z nielegalnymi imigrantami. Po wkroczeniu na statek policja zmuszona była użyć sikawek i gazów łzawiących wobec zdecydowanie wrogiej postawy pasażerów.

Jak donoszą z Palestyny zarząd policji wydał oświadczenie, że z 3.750 więźniów politycznych zwolnionych zostało 3.260.

Handel Narodów Zjednoczonych

WASZYNGTON, 23. 9. (SAP). Amerykański sekretarz stanu Clayton zaprojektował na konferencji prasowej utworzenie międzynarodowej organizacji handlowej przy ONZ i wyraził nadzieję, że taka organizacja byłaby integralną częścią UNESCO.

Celem międzynarodowej organizacji handlu byłoby ułatwienie wymiany dóbr konsumcyjnych w celu podniesienia poziomu życiowego wszystkich ludzi na [illegible].

Strajki wzmagają się

LONDYN, 23. 9. (BBC) Strajki urzędnicze na terenie Francji nie ustają, ale przeciwnie wzmagają się.

100.000 urzędników celnych strajkuje w dalszym ciągu.

Związek Zawodowy funkcjonariuszy policji zapowiedział rozpoczęcie strajku na środę.

Pracownicy giełdowi i bankowi postanowili rozpocząć strajk w poniedziałek.

Maszyny za kawę

LONDYN (BBC). W sprawie umowy pomiędzy Wielką Brytanią a Brazylią informują, że Brazylia zakupi maszyny, samochody i samoloty za sumę 50.000 funtów szterlingów.

Wielka Brytania ma uchylić zakaz importu herbaty brazylijskiej. Ponad to dokonane zostaną zakupy drzewa, skór i kawy brazylijskiej.

Ostatnio przybyła do Londynu delegacja w sprawie porozumienia się co do stworzenia komunikacji lotniczej.

Min. Evatt o polityce Australii

LONDYN, 23. 9. (BBC). Mir Spraw zagranicznych Australii dr Evatt wygłosił w sobotę przemówienie, w którym dał główne wytyczne polityki zagranicznej Australii. Stwierdził on, że zasadniczym zagadnieniem tej polityki jest obrona i bezpieczeństwo Australii, oraz bezpieczeństwo całości brytyjskiej wspólnoty narodów.

Dalej podkreślił minister wagę współpracy międzynarodowej na terenie ONZ. W związku z tym zaatakował stanowisko Zw. Radzieckiego w sprawie kontroli energii atomowej.

Z Niemcami w rękawiczkach

LONDYN, 23. 9. (BBC). Jak donoszą z amerykańskiej strefy, władze okupacyjne wydały ostre [illegible] przeciwko na ich terenie miały się znajdować zakłady przemysłu zbrojeniowego.

Minister dla spraw Niemiec [illegible] wydał oświadczenie, że Niemcy [illegible] wysiedlani z pomieszczeń przeznaczonych dla amerykańskich armii [illegible] cyjnej tylko w wypadku, gdy władze potrafią im zapewnić inne pomieszczenie.

Nominacja w lotnictwie

Komunikat angielskiego ministerstwa spraw zagranicznych oznajmia, że Terence Shone, poseł Wielkiej Brytanii w Bejrucie, został mianowany Wysokim Komisarzem lotnictwa dla Indii Angielskich.

Nowe subwencje

Na ostatnim posiedzeniu Miejskiej Komisji Kultury i Sztuki przyznano większą jednorazową subwencję — pięknemu wydawnictwu „Przeglądu Artystycznego". W ten sposób zamanifestowano zrozumienie dla popierania sztuk plastycznych. Podkreślić należy, że wydawnictwo to nie ma charakteru lokalnego.

Również jednorazową subwencję przyznano Bratniej Pomocy Państw. Konserwatorium Muzycznego.

Podwyższono subwencję Teatrowi RTPD, przyczem Komisja wyraziła pogląd, że Teatr RTPD jest postawiony na wysokim poziomie i zasługuje na wydatne poparcie. Teatr ten uzyskał na stałe salę kina „Scala", o co długo prowadzono starania.

Uzyskał też subwencję Chór Filharmonii w Krakowie, pod warunkiem, że współpracować będzie z chórem „Echa".

Następnie przeprowadzono obszerną dyskusję „teatralną", w której wybitny udział wzięli obaj kierownicy literaccy Teatrów Miejskich ob. Flukowska i Otwinowski, którzy przedstawili repertuary trzech scen miejskich. Na wniosek przewodniczącego Komisji tow. dr. Drobnera zadecydowała Komisja pozostawienie kierownikom literackim swobody działania w ramach przedstawionych repertuarów do końca lutego 1947.

Otwarcie roku szkolnego

w liceum zawodowym dla robotników

W dniu 19 września b. r. o godz. 16-tej w gmachu Zarządu Wojewódzkiego T. U. R. przy ul. św. Marka 37 odbyła się inauguracja roku szkolnego w Liceum Zawodowym dla pracujących robotników.

Do licznie zgromadzonych słuchaczy przemówił tow. dr W. Wrona, jako dyr. szkoły i wiceprzew. Zarz. Woj. T. U. R. oraz zastępca dyr., kier. kształcenia zawodowego, inż. Sadkowski Józef.

Dr Wrona omówił pobudki, które skłoniły T. U. R. do podjęcia inicjatywy zorganizowania Liceum Zawodowego w ramach swej działalności.

T. U. R. jako instytucja oświatowa, uznaje w wiedzy i kulturze najpotężniejszy środek w procesie wybijania się warstw robotniczych do roli czynnika decydującego i kierującego życiem państwowym. Stara się więc stwarzać konkretne możliwości rozwoju umysłowego, kulturalnego i artystycznego robotnikom, którzy w młodości z różnych przyczyn nie zdołali odbyć normalnych studiów, przygotowujących do życia i pracy, ale zachowali pęd do wiedzy i ambicje osiągnięcia awansu społecznego.

Aby praca zawodowa nie stała się czynnikiem utrudniającym naukę T.U.R. organizuje szkołę wieczorową.

Szkoła ta ma jasno wytknięty cel podnoszenia poziomu kwalifikacji zawodowych ogółu robotników, przy jednoczesnym uwzględnieniu przedmiotów ogólnokształcących.

W dużym pędzie do wyrównywania poziomów między nami a zagranicą, w związku z zachodzącą przebudową gospodarczą naszego kraju docenianie konieczności kształcenia zawodowego jest problemem bardzo istotnym i T. U. R chętnie rozwija i popiera każdą inicjatywę w tym kierunku.

Nowa organizacja młynarstwa

(IKS) Na terenie Polski prosperuje w tej chwili około 10 tysięcy młynów z czego 500 znajduje się się na terenie woj. krakowskiego.

Zależnie od ich zdolności przemiałowej młyny te podzielono na t. zw. młyny handlowe, przemielające ponad 50 ton na dobę, na młyny handlowo-gospodarcze przemielające od 10—50 ton na dobę, oraz młyny gospodarcze, których przeciętna przemiału wynosi poniżej 100 ton dziennie.

Poszczególni właściciele i kierownicy młynów tworzą zrzeszenie związku zawodowego młynarzy, podległe jako zrzeszenie o charakterze przemysłowym — kompetencjom Izb Przemysłowo - Handlowych.

Jak słychać już w najbliższym czasie spodziewane jest ukazanie się projektowanej uprzednio ustawy przeprowadzającej podział młynarstwa na dwie grupy: a mianowicie przedsiębiorstwa młynarskie zatrudniające mniej niż 15 osób zostaną przydzielone do grupy rzemiosł, podczas gdy pozostałe będą uznawane za przedsiębiorstwa o charakterze przemysł.

Zorza polarna widziana w Poznaniu

(PAP). Pracownicy naukowi Obserwatorium Astronomicznego U. P. zaobserwowali 18 bm. w godzinach wieczornych zorzę polarną.

Już o godz. 20-tej minut 50 czasu urzędowego zauważono znaczne rozjaśnienie nieba północnego, przy czym tuż nad horyzontem widoczny był charakterystyczny ciemny segment.

W kilka minut później zajaśniały promienie zorzy, sięgające do wysokości 50 stopni nad poziomem.

Gra tych ruchliwych, zmiennych co do natężenia światła promieni trwała około 20 minut, po czym zjawisko zaczęło stopniowo słabnąć i ograniczyło się do kilku jasnych plam widocznych na północnej stronie nieba, aż do wschodu księżyca.

Częste w tym roku w naszych szerokościach geograficznych zorze polarne świadczą o wzmożonej tak zwanej korpuskularnej działalności słońca.

Przed nową akcją Pomocy Zimowej

Ogólny bilans tegorocznej Acji Pomocy Zimowej na terenie Woj. Krakowskiego zamyka się w sumie około 13 milionów zł.

Komitet rozpoczynając pracę czynił duże wysiłki, żeby tylko sprostać zadaniom, które w pierwszym stadium organizacyjnym nie były ściśle ustalone.

Dnia 4 stycznia 1946 powołano do życia z inicjatywy Wojewody dra Pasenkiewicza Woj. Komitet Akcji Pomocy zimowej który jednocześnie spełniał zadanie [illegible] mitetu Miejskiego.

Prezydium honorowe stanowili: Kardynał Adam Sapieha, wojewoda dr Pasenkiewicz, prezes WRN. dr Wolner. Do Komitetu wykonawczego weszli wiceprez.. Stefan Dziwlik, przedstawiciele »Caritasu«, kuratorium Okręgu Szk. Krakowskiego, PCK., Woj. Opieki Społ. Związków Zawodowych, WKOS, oraz przedstawiciele 6 partii politycznych. W ciągu kilku tygodni stycznia zorganizowano na terenie województwa krakowskiego 2 miejskie komitety, tj. w Nowym Sączu i Tarnowie, oraz 15 powiatowych komitetów APZ. Wszystkie komitety powiatowe w celu usprawnienia akcji organizowały gminne komitety. Nad całokształtem działalności czuwało biuro APZ zorganizowane przy Woj. Komitecie Opieki Społ. w Krakowie.

Według danych statystycznych na terenie województwa odbyło się 567 posiedzeń w 134 miejscowościach. — Niestety społeczeństwo nie traktowało sprawę pomocy zimowej zbyt poważnie. Składki, które wpływały do komitetów były drobne, nie przekraczające z reguły 100 zł. Nie wszystkie firmy, które się opodatkowały uregulowały swe zobowiązania, tak że komitety stanęły przed bardzo trudnym zagadnieniem, jak pomóc ludności na prawdę bardzo potrzebującej, zniszczonej wojną, wysiedlonej, rodzinom pozbawionym jedynego żywiciela.

Mimo to dysponując skromnymi funduszami Komitety w miarę swych możliwości zadania swe wypełniły, setki ludzi na terenie województwa korzystało z pomocy, co umożliwiło im przetrwanie najcięższych miesięcy kończącej się zimy.

Obecna Akcja Pomocy Zimowej powinna się spotkać z większym zrozumieniem u społeczeństwa.

Specjalnie Kraków, który nie ucierpiał zbyt wiele w czasie działań wojennych powinien przyjść z pomocą tym wszystkim, którzy tej pomocy potrzebują. (od.)

Komisja handlu zagranicznego

Przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni powstała komisja handlu zagranicznego. Głównym celem komisji będzie praca nad rozwojem eksportu i importu. W związku z tym uznano za konieczne na Wybrzeżu utrzymanie delegatury Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, która byłaby kompetentnym źródłem informacji w sprawach handlu zagranicznego dla wszystkich zainteresowanych.

Komisja opracuje spis artykułów, które są wskazane lub powinny być dopuszczone w naszym eksporcie i imporcie. Jednym z zadań komisji będzie zapoznanie kraju z istniejącymi możliwościami importowo-eksportowymi oraz informowanie o poczynaniach eksporterów państw obcych w handlu zagranicznym, celem wzmożenia inicjatywy eksporterów polskich. W ramach handlu zagranicznego Polski w najbliższym czasie mają być wydane koncesje dla firm uprawnionych do handlu zagranicznego.

Z Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

POLITYKA ZAGRANICZNA Z. S. R. R.

W dniu 25 bm. o godzinie 18 wygłosi w sali posiedzeń Towarzystwa Przyjaźni Polsko Radzieckiej, ul. Batorego 14, ob. Roman Szydłowski odczyt pt. »Polityka zagraniczna Związku Radzieckiego«. Wstęp wolny dla członków Tow. i wprowadzonych gości.

„WIELKI PRZEŁOM"

Staraniem Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej w Krakowie odbędzie się w dniu 24 bm. o godzinie 21 w sali kinoteatru »Scala« reprezentacyjny pokaz najnowszego filmu produkcji radzieckiej »Lenfilm« pt. »Wielki Przełom«. Film reżyserował słynny F. Ermler, w roli głównej występuje znany aktor M. Dzierżawin.

Wstęp wolny wyłącznie za zaproszeniami, które otrzymać można w Sekretariacie Towarzystwa ul. Batorego 14.

Park Narodowy Pomorza Zachodniego

(IKI). Stosując się do postanowień [illegible]narnego zjazdu Państwowej Rady [illegible]rony Przyrody o utworzeniu Nad[illegible]skiego Parku Narodowego, członkowie i delegaci Rady odbyli wycieczkę po ziemiach Pomorza Zachodniego, celem dokonania wyboru odpowiednich na ten cel terenów.

Za obszar najbardziej odpowiedni uznano część wybrzeża między Łebą a Rewem wraz z lesistym pasmem wzgórz na wyspie Wołyń, które rozciągają się na przestrzeni kilkunastu kilometrów od [illegible] [illegible] po Nowa Wieś.

Lasy owe to niespotykany gdzie indziej malowniczy rodzaj wybrzeża urwiskowego, pokrytego bliskim pierwotnemu lasem dębowo-bukowym.

Park obejmowałby również jezioro Łeba i Gardno.

Masowe groby w Puszczy Białowieskiej

(Obsł. wł.) Na terenie Puszczy Białowieskiej odkryto 15 masowych grobów. Jest to przypuszczalnie miejsce kaźni dokonanej przez Niemców na 200 Polakach.

Zarząd puszczy urządził w tych miejscach zbiorowe mogiły, występując zarazem z projektem do tamtejszej Gminnej Rady Narodowej zorganizowania uroczystego pogrzebu pomordowanym przez Niemców ofiar barbarzyństwa hitlerowskiego.

Problem odbudowy Kraju

Z pewnością najważniejszą sprawą poza Ustawą o Ordynacji Wyborczej, które znajduje się na porządku dziennym obrad obecnej sesji Krajowej Rady Narodowej, jest Ustawa o Planie Odbudowy.

W początkowej fazie budowania naszej dzisiejszej państwowości nie byliśmy w stanie opracować i zrealizować takiego planu.

Piętrzące się przed nami wówczas trudności zmuszały do działania dosłownie z dnia na dzień. Szczęśliwie z tej fazy działań doraźnych przeszliśmy do fazy koordynacji naszych poczynań.

W wyniku opanowania sytuacji gospodarczej powstała możliwość przejścia do działania planowego. Ono zrodziło trzyletni plan Odbudowy, obejmujący swym zasięgiem okres czasu od 1 stycznia 1947 roku do 31 grudnia 1949 roku.

Sam plan Odbudowy składa się zasadniczo z całego szeregu planów szczegółowych, obejmujących określone dziedziny gospodarcze. Podstawą wyjściową planu jest dążenie do wyrównania strat zadanych naszej gospodarce przez działania wojenne.

Podniesienie katastrofalnie niskiego poziomu stopy życiowej mas ludności w Polsce, jest sprawą najważniejszą.

Pod tym kątem odbudowuje się przemysł i rolnictwo.

Przebudowa gospodarcza kraju w myśl planu Odbudowy opiera się na czterech zasadniczych wytycznych.

Pierwszym jest realizacja ustroju gospodarczego, opartego na reformie rolnej i unarodowieniu przemysłu. W ten sposób cały organizm gospodarczy państwa składać się będzie z trzech składników: państwowego, spółdzielczego i prywatnego. W wyniku zaistniałych przeobrażeń nastąpiło zwężenie, w porównaniu ze stanem przedwojennym, zakresu działania sektoru prywatnego, przy rozszerzeniu działania pozostałych dwu czynników życia gospodarczego.

Drugim zadaniem planu jest scalenie ziem odzyskanych z resztą kraju. Nie wystarczy sama odbudowa życia gospodarczego na ziemiach odzyskanych, trzeba scalić je z ziemiami starymi przez powiązanie komunikacji, ujednostajnienie produkcji rolnej, powiązanie zagadnień produkcji.

Trzecie zadanie przebudowy: dotyczy zmian struktury gospodarczej w kierunku zwiększenia roli przemysłu, przy jednoczesnym zmniejszeniu dominującej w naszym życiu gospodarczym — roli rolnictwa.

Musimy dążyć do stałego przestawienia się z państwa rolniczego na państwo przemysłowo-rolnicze.

Rozwój przemysłu rozwiąże katastrofalną sytuację przeludnienia naszej wsi.

Przerzucenie około 3 milionów ludzi z rolnictwa do przemysłu jest warunkiem sine qua non odbudowy gospodarczej.

Istota i waga planu Odbudowy nie ogranicza się jedynie do tych technicznych, omówionych zresztą tylko syntetycznie — zagadnień.

Wraz z planem Odbudowy wchodzi w życie centralna dyspozycja w naszej gospodarce. I to jest najważniejsze. Gospodarstwo narodowe traktowane jest jako jedna całość.

Dopiero istnienie centralnego planu, wyznacza plan pracy i produkcji poszczególnym przedsiębiorstwom, wiążąc je w jedną całość interesów gospodarczych i państwa.

Te zadania wypełnia plan Odbudowy. Na tym polega jego wielkie znaczenie dla normowania naszego życia gospodarczego.

A. R.

Komuniści o polityce USA

NOWY JORK. (SAP) William Foster, przewodniczący partii komunistycznej, oświadczył że amerykańska partia komunistyczna zgadza się z Henry Wallacem, kiedy przeraża go polityka zagraniczna Stanów Zjednoczonych.

W czasie wielkiego wiecu na Madison Square, Foster powiedział, że rząd Trumana popiera fatalny projekt przywrócenia przewagi kapitalistycznej nad światem, rozdartym przez wojnę.

Nowe wyrok

WIEDEŃ. (SAP) Brytyjska wojskowa służba prasowa donosi, że brytyjski główny kat, Albert Pierrepont, wykona wyrok śmierci na 5 skazańcach z pośród »DP« (obywatele krajów okupowanych przez Niemcy, przywiezieni do Niemiec jako niewolnicza siła robocza), skazanych przez brytyjski sąd wojenny w Austrii.

Deklaracja polityczna Stronnictwa Dem.

W związku z obecną sytuacją polityczną w kraju, Prezydium Rady Naczelnej i Centralny Komitet Stronnictwa Demokratycznego, na wspólnym posiedzeniu w dniu 17 września br. powzięły uchwałę, w której stwierdzają m. in.

Rok przeszło trwają układy między blokiem 4-ch partii demokratycznych a pozostałymi partiami, nie przynosząc oczekiwanego przez Naród porozumienia.

Naczelne władze Stronnictwa Demokratycznego stoją na stanowisku, że obecna sytuacja w kraju wymaga:

— albo doprowadzenia w szybkim tempie do bloku 6-ciu stronnictw i uniknięcia w ten sposób walk wyborczych, na które Polska żadną miarą nie może sobie obecnie pozwolić,

— albo — po wyczerpaniu wszystkich środków — stwierdzenia wobec opinii publicznej, że podjęte ponownie usiłowania przez partie zblokowane — zostały unicestwione z winy opozycji, która tym samym bierze na siebie odpowiedzialność za następstwa takiego kroku.

Wobec zbliżających się wyborów, których przebieg i wyniki mają na długo zaciążyć na naszym dalszym życiu, Stronnictwo Demokratyczne, jako jedno z współodpowiedzialnych stronnictw za dalsze losy i bezpieczeństwo kraju stwierdza, że w dziele trwałego zabezpieczenia granic na Zachodzie, normalizacji życia wewnętrznego i szybkiej odbudowy kraju, uregulowania spraw naszej emigracji i ostatecznego zlikwidowania zbrojnych ośrodków faszystowskich działających na terenie kraju, jedność narodowa jest niezbędnym czynnikiem i nakazem chwili, podyktowana racją stanu Państwa, ponad którą nie mogą być stawiane interesy partii, czy pewnych środowisk społecznych.

Naczelne Władze Stronnictwa Demokratycznego wyrażają pogląd, że jeśli Polskie Stronnictwo Ludowe dąży istotnie i szczerze do zjednoczenia narodowego, to zagadnienie arytmetyki wyborczej, winno być przez to Stronnictwo podporządkowane naczelnemu postulatowi, jakim dla każdego Polaka jest niewątpliwie i ponad wszystko dobro Rzeczypospolitej. Nie bowiem w tym stanie rzeczy nie usprawiedliwia faktu, że Polskie Stronnictwo Ludowe któremu ofiarowano większy niż innym partiom politycznym — udział w przyszłym Sejmie Ustawodawczym — propozycji tej dotąd nie przyjęło.

Stronnictwo Demokratyczne stoi nadal na stanowisku, że w ogólnym bloku wyborczym winny znaleźć się wszystkie partie polityczne na równych prawach, a te partie, które postawią wyżej interes swej partii, ponad interes Państwa, postawią się same poza nawiasem obozu polskiej demokracji.

Wielu jeszcze?

BERLIN. (SAP) Aliandkie władze w Niemczech dyskutują nad problemem miliona Niemców, znajdujących się obecnie poza Niemcami, których należy repatriować. Wśród tej cyfry jest 166.000 Niemców z terenów, które przypadły Polsce. Prawdopodobnie zostaną oni procentowo rozdzieleni pomiędzy cztery strefy okupacyjne.

„Oto moja dymisja"

List Wallace'a do Trumana

WASZYNGTON. (SAP) Henry Wallace przesłał prezydentowi Trumanowi pismo następującej treści:

»Na życzenie pańskie — oto moja dymisja. W dalszym ciągu będę prowadził walkę o pokój i jestem pewien, że zyskam pańskie uznanie w tych donioslych poczynaniach«.

Walka o naftę rumuńską

Komisja ekonomiczna dla Bałkanów i Finlandii rozpatrywała bardzo delikatną i trudną kwestię zabezpieczenia interesów obywateli państw obcych, zaangażowanych w przemyśle naftowym Rumunii.

Delegat radziecki przeciwstawia się poprawce angielskiej, która brzmi: 1) Ma być dokonana naprawa, zamiana lub odszkodowanie mienia naftowego, uszkodzonego lub zniszczonego, 2) rząd rumuński zwróci wydatki (według obliczeń „umiarkowanych"), poczynione przez towarzystwa naftowe podczas wojny, 3) zniesione zostaną przepisy z roku 1942 o organizacji przemysłu naftowego w Rumunii, 4) utrzymane będą prawa, osiągnięte na zasadzie ustawodawstwa rumuńskiego, 5) przeprowadzone zostaną zmiany prawne, które pozwoliłyby kapitałowi zagranicznemu rozwinąć swobodną działalność „techniczną" w przemyśle naftowym Rumunii.

Delegat radziecki twierdzi, że art. 24 dostatecznie zabezpiecza mienie sprzymierzonych w Rumunii, a interwencję w rodzaju poprawki angielskiej są naruszaniem suwerenności Rumunii.

Delegat radziecki sądzi, że wymagania delegacji brytyjskiej mają chyba na widoku uprzywilejowanie grupy obcych kapitalistów w Rumunii, co byłoby sprzeczne z duchem Narodów Zjednoczonych i stanowiłoby niedopuszczalne wtrącanie się w życie gospodarcze Rumunii.

„Wielka Brytania potrafi to zrobić"

LONDYN 23. 9. (BBC). W najbliższych dniach w Londynie zostanie otwarta wystawa pod nazwą „Wielka Brytania potrafi to zrobić".

Wystawa ta ma na celu podkreślić wysiłek Wielkiej Brytanii idący w kierunku jak najdalszego rozszerzenia eksportu brytyjskiego.

Parlamentarny zastępca ministra handlu dr. Dalton oświadczył, że eksport Wielkiej Brytanii osiągnął już poziom przedwojenny. Już przed otwarciem wystawy zawarto transakcje handlowe na wiele milionów funtów szterlingów.

Dla Warszawy

(o. d.). Ekipa robocza z Miechowa ze starostą Smulskim wyjeżdża do Warszawy na prace związane z odbudową miasta. Ekipa składa się z 200 [illegible]

Apel Dolores Ibarruri do związków brytyjskich

LONDYN, 23. 9. (SAP). Dolores Ibarruri, była wiceprzewodnicząca Kortesów, wybitna hiszpańska działaczka na emigracji zwróciła się do brytyjskich związków zawodowych z apelem o mobilizowaniu sił demokratycznych przeciw rządowi Franco.

Dolores Ibarruri stwierdza, że terror rządu Franco jest coraz [illegible], że lud wiejski w Hiszpanii cierpi wskutek represyj stosowanych przez Franca. W ubiegłym tygodniu wywieziono 100 chłopów z różnych wsi prowincji Toledo, zamknięto w więzieniach i poddano okrutnym torturom. Wielu ściganych chłopców zostało zabitych na ulicach i na wsiach.

Układ szwajcarsko-jugosłowiański

LONDYN. 23. 9. (BBS) Między Szwajcarią a Jugosławią doszło ostatnio do podpisania umowy handlowej.

Szwajcaria będzie dostarczać Jugosławii w myśl tej umowy maszyny, medykamenty, oraz barwniki anilinowe, wzamian za co otrzymywać będzie z Jugosławii drzewa, owoce, oraz metale.

Przed Dniem Spółdzielczości

Dnia 21 września odbyła się w »Społem« odprawa propagandowo-prasowa dla Oddziałów powiatowych.

Delegaci z Oddziałów zostali poinformowani o przygotowaniach do akcji prasowej i radiowej w okresie Dnia Spółdzielczości.

Omówiono również sprawy dotyczące udziału pracowników »Społem« w komitetach powiatowych organizujących obchody na dzień 29 września.

Konferencji przewodniczył tow. dyr. Balaban, z ramienia WK PPS wzięła udział tow. H. Ciepielowa.

Otwarcie Warsztatów Kolejowych w Tarnowie

Tarnów przeżywał w dniu wczorajszym podniosły moment, który jeszcze raz dowiódł prężności i energii narodu polskiego przy odbudowie kraju.

Poświęcenie Warsztatów Kolejowych odbudowanych całkowicie wysiłkiem polskich kolejarzy uwieńczyło kilkunastomiesięczne dzieło.

Poświęcenia dokonał ks. biskup Stepa w obecności przedstawiciela ministra komunikacji dyr. Dep. Mech. inż. Młodeckiego, dyr. OKP Kraków, inż. Kmity oraz przedstawicieli władz wojskowych i cywilnych.

Trzeba było widzieć ruiny warsztatów przed kilkunastoma miesiącami, ażeby ocenić kolosalny wysiłek i ogrom pracy kolejarzy tarnowskich.

Imponujące cyfry mimo wszystko nie potrafią zobrazować tego wysiłku.

W przeciągu kilkunastu miesięcy zostało odbudowanych 14 budynków w 100%, 6 w 70—90%, w tym 90-torowa hala wagonowa.

O potężnych rozmiarach, właściwie nowozbudowanej hali, świadczy fakt dźwignięcia i wyprostowania żelaznej konstrukcji o wadze 800 tys. ton.

Dla pokrycia hali wykonano 200 tys. m² dachu, oraz 440 m² konstrukcji murowanych.

Początkowo Warsztaty zatrudniały 30 pracowników. Liczba ta wzrosła do 1050 osób. W tym czasie wykonano 43 tys. kg. narzędzi na użytek własny i całej dyrekcji.

Poza tym warsztaty remontują miesięcznie 300 wagonów, a projektuje się wzrost tej liczby do 1000.

W dniu poświęcenia został oddany do użytku 800-setny wagon wyremontowany przez warsztaty tarnowskie. Po niedawnym uruchomieniu linii Tarnów-Stróże otwarcie Warsztatów jest nowym osiągnięciem, które stawia Tarnów na czołowym stanowisku wśród odbudowujących się miast polskich.

Fakt ten jest zasługą zbiorowego wysiłku robotnika i inżynierów.

O zniżkę cen art. włókienniczych

Przed końcem października b. r. na terenie całego kraju zostaną w sklepach Centrali Zaopatrzenia i Zbytu Przemysłu Skórzanego „Bata" uruchomione punkty sprzedaży Państwowej Centrali Handlowej zaopatrzone w towary tekstylne.

Artykuły włókiennicze z dostaw P. C. H. będą w sklepach „Bata" sprzedawane detalicznie po cenach nisko skalkulowanych, co zmusi wszystkich kupców branży włókienniczej do przestrzegania uczciwych granic marży zarobkowej.

Należy zaznaczyć, że w szeregu województw termin uruchomienia punktów sprzedaży jest znacznie wcześniejszy, a mianowicie: w wojew. warszawskim i łódzkim od 15 sierpnia, w wojew. poznańskim, białostockim i lubelskim do dnia 1 września b. r., zaś do 1 października w wojew. krakowskim, pomorskim i rzeszowskim.

Sąd Doraźny karze

(Mj). Ostatnio Sąd Doraźny z sędzią sądu apelacyjnego dr. Ostręgą jako przewodniczącym i prokuratorem dr. Ścisłowskim rozpatrywał sprawę Andrzeja Kozłowskiego, oskarżonego o podstępny napad rabunkowy na Adelę Skibińską. Oskarżony zwabił ją do sieni domu przy ul. Floriańskiej 26 pod pozorem przeprowadzenia transakcji papierosowej, a następnie celem zdobycia pieniędzy zadał jej kilka groźnych dla życia ciosów łomem żelaznym, rabując teczkę z 10.000 zł. gotówki.

Sąd po rozpatrzeniu sprawy skazał Kozłowskiego na 15 lat więzienia i pozbawił go na 10 lat praw obywatelskich.

Następnie w przewodzie sądowym przeciw Stanisławowi Nowakowi oskarżonemu o usiłowanie włamania i pobicie ob. Marii Tatara, która próbowała przeszkodzić włamaniu, alarmując sąsiadów, ogłoszono wyrok skazujący Nowaka na 8 lat więzienia i pozbawienie praw obywatelskich.

Na zakończenie rozpatrzono sprawę Pawła Rumiana oskarżonego o dokonanie kradzieży i ciężkie pokaleczenie nożem Franciszka Nowińskiego. Za ohydne czyny skazano Rumiana na 10 lat więzienia, z pozbawieniem praw obywatelskich.

DLA WALCZĄCEJ HISZPANII

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych na terenie Krakowa i Województwa przypomina wszystkim Związkom Zawodowym na terenie Krakowa i województwa krakowskiego, że końcowy termin nadsyłania składek na rzecz Walczącej Hiszpanii mija z dniem 1 października br.

Do tego czasu należy nadesłać zaległe wpłaty wraz z odnośnymi listami.

Konferencja w Społem

Inwestycje i akcja „M 50"

W dniu 21 września odbyła się w Krakowie w sali »Społem« konferencja przedstawicieli spółdzielni rolniczo handlowych i spółdzielni samopomocy chłopskiej z terenu woj. krakowskiego zwołana przez okręg. Zw. Rewizyjnego Sp. R. P.

Na pierwszy temat — uzyskanie kredytu inwestycyjnego na rozbudowę lokali i uruchomienie nowych przedsiębiorstw po przedstawieniu warunków uzyskania kredytu, wypowiedzi dzieli się uczestnicy, domagając się przesunięcia terminu składania wniosków kredytowych bowiem zakreślony termin 27 bm. jest za krótki.

Drugim tematem konferencji była tzw. akcja »M50« (50 miliardów) pod którym to skrótem określa się udział spółdzielczości w rozprowadzaniu wytworów przemysłu wśród ludności wiejskiej.

Chodzi tu o zmniejszenie do minimum kosztów pośrednictwa, stąd zasadnicza rola do odegrania przez spółdzielczość i konieczność użycia całego zasobu energii, by akcję należycie zorganizować. Osiągnie się to przez jak najsilniejsze zredukowanie obrotu składowego »Społem« na korzyść dostaw bezpośrednich do spółdzielni.

Omówienie tych zagadnień na konferencji doprowadziło do wyjaśnienia szeregu kwestii.

Ustaleniem konkretnego planu pracy zarówno w kierunku rozbudowy spółdzielni jak też przeprowadzenie akcji »M 50« konferencję zamknięto.

Z życia PARTII

Zebrania w zakładach pracy

U „PIASECKIEGO"

Dnia 19. 9. b. r. odbyło się w fabryce „Piasecki" zebranie całej załogi robotniczej, na którym poruszono zagadnienia gospodarcze ze szczególnym uwzględnieniem przewidzianego eksportu wyrobów firmy za granicę.

W dyskusji zabrali głos: sekr. M. K. P. P. S. tow. Jan Rejman, dyr. Pawlikowski, tow. Goczał, Piotrowski.

W TRAMWAJACH MIEJSKICH

Dnia 19. 9. b. r. odbyło się zebranie Rady Zakładowej i aktywu P. P. S. na terenie Tramwajów Miejskich.

Po referacie tow. Rejmana na temat ideologii i linii politycznej Partii oraz sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju, wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabrało głos szereg towarzyszy. Zebraniu przewodniczył tow. Laszczyk.

W ELEKTROWNI MIEJSKIEJ

W dniu 19. 9. b. r. odbyło się zebranie członków Komitetu P. P. S. na terenie Elektrowni, które zagaił przewodniczący Komitetu tow. Wiarowski, wybrany jednogłośnie po ustąpieniu tow. Jureczki.

Referat gospodarczo-polityczny, wygłosiła tow. Ciepielowa, przedstawiając ideologię i wytyczne Partii. Po referacie wywiązała się żywa dyskusja, w której zabierali głos: przew. Rady Zakładowej tow. Jezierski, Wierzbicki, Wikoszewski i inni.

Na wniosek tow. Wiarowskiego zebrani uchwalili przez aklamację zorganizować Tydzień propagandy P. P. S. na terenie Elektrowni, oraz postanowili ufundować własny Sztandar.

Zebranie zakończono odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru".

Walne zebranie w Rzeźni Miejsk.

Dnia 5 b. r. odbyło się Walne Zebranie Komitetu P. P. S. w Rzeźni Miejskiej. Zebranie zagaił tow. Gontkiewicz, udzielając głosu tow. Makowiczowi, który złożył sprawozdanie z działalności Komitetu za rok ubiegły. Sprawozdanie kasowe złożył tow. Spytkowski, po czym Komisja rewizyjna postawiła wniosek o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi.

Tow. Lis z ramienia M. K. P. P. S. wygłosił referat polityczno-gospodarczy i omówił szeroko działalność Komitetu Ekonomicznego przy Związku Samorządu Terytorialnego i Użyteczności Publicznej.

W dyskusji nad sprawozdaniem i referatem zabierali głos tow. tow. Grochol, Stawoński, Borkowski, Fr. Łysak i inni.

Z kolei przystąpiono do wyboru nowego Zarządu, w skład którego weszli towarzysze: Gontkiewicz Jan — przewodniczący, Sikora Alojzy — zastępca, Makowicz Władysław — sekretarz, Toma Józef — zastępca, Łysak Jan — skarbnik, Solejko Józef — zastępca, Janik Jan — członek Zarządu.

Odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru" zebranie zakończono.

WAŻNE POSIEDZENIE

Dnia 25 b. m. we środę o godz. 16-tej w lokalu Z. N. M. S. plac Szczepański 9, odbędzie się wspólne posiedzenie wszystkich komitetów P. P. S przewodniczących Rad Zakładowych Zarządu Miejskiego i przedsiębiorstw miejskich.

Przemysł konserwowy w Polsce

Państwowy przemysł konserwowy był jednym z pierwszych przemysłów, który już w początku marca 1945 roku rozpoczął swą pracę. Należało stworzyć czym prędzej bazy zaopatrzenia żywnościowego dla walczącej jeszcze armii i wygłodzonej okupacją ludności. Cel ten został osiągnięty.

Produkcja przemysłu konserwowego obejmuje 3 zasadnicze działy: mięsny, rybny i owocowo-warzywny. W dziale przetworów mięsnych wyrabiane są popularne już dziś na rynku, w przeróżnych odmianach konserwy mięsne, boczki wędzone, wędliny, szynki w puszkach, smalec, słonina wędzona, oraz konserwy drobiowe. W dziale przetworów rybnych wyrabiane są konserwy rybne, ryby wędzone, ryby solone, śledzie solone z surowca krajowego i importowanego. Z przetworów owocowych produkowane są dżemy, sery i marmolady owocowe, soki oraz moszcz owocowy — oryginalny owoc w płynie, o pełnej zawartości witamin i składników odżywczych. Poza tym produkuje się mrożone owoce: truskawki, wiśnie, czereśnie, maliny, pomidory, ogórki, które w zimie spożywać będziemy w stanie niczym nie różniącym się od świeżego owocu. Wreszcie suszone owoce i jagody. Z przetworów warzywnych produkcja obejmuje: konserwy warzywne, susz warzywa, grzyby suszone, solone i marynowane, kapusta kiszona oraz ogórki kwaszone.

ZGŁASZAĆ NIEWYPAŁY

(o. d.) Władze wojskowe przystępują do ostatecznego oczyszczenia terenu z min, niewybuchów artyleryjskich, wszelkiego rodzaju amunicji itp. przedmiotów, zagrażających życiu.

Wszyscy właściciele wzgl. administratorzy realności, na których znajdują się wyżej podane przedmioty, winni to zgłosić w Miejskim Urzędzie Obwodowym w terminie do 30 września b. r.

Winni zaniedbania zgłoszenia w powyższym terminie faktu znajdowania się na realności ich przedmiotów wybuchowych, pociągnięci będą do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

O puchar ś. p. J. Kałuży

Kraków — Poznań 3:1 (2:0)

Wczoraj na boisku K. S. Garbarni odbył się mecz piłkarski pomiędzy reprezentacjami Poznania i Krakowa w ramach rozgrywek o puchar śp. J. Kałuży.

Kraków po ostatniej porażce w Poznaniu (3:1), chciał się zrehabilitować, co mu się w zupełności udało. Przez to zwycięstwo Kraków umocnił swoją pozycję leadera i zadokumentował, że obecnie jest najsilniejszym okręgiem piłkarskim w Polsce, a poprzednia porażka spowodowana była jedynie nieobecnością graczy Cracovii, jak również wybitnie stronniczym sędziowaniem p. Nowakowskiego z Warszawy.

Spotkanie stało na wysokim poziomie, a często zmieniające się akcje podbramkowe trzymały w napięciu widzów. Grano przy tym po męsku, ostro i zdecydowanie, a przy tym fair, co jest niemałą zasługą wzorowo sędziującego arbitra tego spotkania ob. Strzeleckiego z Warszawy.

W drużynie gości wyróżnić trzeba przede wszystkim bramkarza Skromnego, który uratował swą drużynę od wyższej porażki, z pomocników Kazimierczaka, a z ataku Genderę i Smólskiego.

W drużynie Krakowa zaś przede wszystkim obrońców Barwińskiego i Flanka, a w ataku Różankowskiego I, którzy walczyli ze sobą o palmę pierwszeństwa najlepszych graczy na boisku.

Drużyny wystąpiły w następujących składach:

Poznań: Skromny (Tomiak), Wojciechowski, Stasiak, Matuszak, Tarka, Kazimierczak, Polka, Anioła, Gendera, Białas, Smólski.

Kraków: Jurowicz (Smolarek), Barwiński, Flanek, Jabłoński I, Parpan, Jabłoński II, Giergiel, Gracz, Nowak, Różankowski I, Ignaczak.

Po uroczystym powitaniu gości przez przedstawicieli K. O. Z. P. N. rozpoczyna grę Poznań. W 16-tej minucie pod bramką Poznania środkowy pomocnik Tarka zawinia rękę na polu karnym, za co sędzia dyktuje rzut karny, który Gracz zamienia pewnie na bramkę.

Wszelkie ataki tak jednej, jak i drugiej strony likwidują pewni obrońcy, a ostatnią instancją są bramkarze. Dopiero w 44 minucie Gracz pięknie wystawia Giergiela, który strzela drugą bramkę. Skromny był bezradny.

Po przerwie gra się ożywia, ataki inicjowane przez Nowaka i Różankowskiego I stwarzają wiele groźnych sytuacji pod bramką Poznania.

Dopiero w 68-ej minucie podanie Nowaka przyjmuje Różankowski I, podciąga i strzela piękną bramkę.

W 82-giej minucie następuje groźny moment pod bramką Krakowa. Jurowicz niezdecydowanie wybiega, co wykorzystuje Smólski i skierowuje piłkę do bramki. Stan 3:1 dla Krakowa.

W 85-tej minucie Gendera przedziera się przez obronę i w tym momencie zostaje sfaulowany. Sędzia dyktuje rzut karny, który Kazimierczak przestrzeliwuje. Jeszcze kilka obustronnych ataków i gwizdek sędziego kończy te ciekawe zawody.

Widzów 15.000.

ŚLĄSK—WARSZAWA 2:2

W ramach rozgrywek o puhar śp. Kałuży został rozegrany mecz piłki nożnej między reprezentacją Śląska i Warszawy. Mecz zakończył się wynikiem 2:2, do przerwy 1:0 dla Warszawy. Bramki dla Warszawy strzelili Ochmański i Sularz, dla Śląska Spodzieja i Cieślik — w ostatniej minucie z rzutu karnego.

Widzów 12.000.

Sąd grodzki w Krakowie
dnia 13 września 1946 r.
sygn. I. 1. Zg. 969/46.

ZARZĄDZENIE POSTĘPOWANIA O STWIERDZENIE ZGONU

Julia Perlmanowa, córka Mozesa Samuela 2-go imion Figatnera i Jetti z Lederbergerów, urodzona w Krakowie 1896 r. zamieszkała w Krakowie miała zginąć we wrześniu 1942 r. wywieziona przez Niemców do Brzeska na stracenie do Bełżca.

Gdy wobec tego jest prawdopodobne, że wymieniona poniosła śmierć, zarządza się na wniosek Reginy z Figatnerów Tempelhofowej, zamieszkałej w Krakowie przy ul. Dajwór Nr. 20, postępowanie o stwierdzenie zgonu i zarazem ogłasza się wezwanie, aby do 1 miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomości o zaginionym.

Po upływie tego terminu i po przeprowadzeniu dowodów Sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

Sędzia grodzki
Dr. St. Krzywdziński

UNIEWAŻNIA się legitymację członk. PPS. na nazwisko Stanisław Młodoński, Kraków, Pijarska 10/1.

Sąd grodzki w Krakowie
dnia 18. IX. 1946
sygn. I. 1. Zg. 870/46.

ZARZĄDZENIE POSTĘPOWANIA O STWIERDZENIE ZGONU

Ignacy Stanisław Daniel, ur. 7. II. 1906 r. w Oleśnicy, pow. Dąbrowa Tarnowska, syn Józefa i Ernestyny z Kopciów miał 6. VI. 1940 r. zginąć na forcie w Krzesławicach, rozstrzelany przez Niemców.

Od tego dnia ślad po nim zaginął. Niewiadomo, czy pozostaje przy życiu. Gdy zatem można przyjąć, że zaistnieją warunki ustawowego domniemania śmierci, zarządza się na wniosek Placydy Daniel, Kraków — Rakowice, ul. Widna 393 — wszczęcie postępowania celem uznania wymienionej osoby za zmarłą, a zarazem:

1. wzywa się, aby stawił się przed podpisanym Sądem lub w inny sposób dał znać o sobie w terminie 1-no miesięcznym od tego ogłoszenia, gdyż w przeciwnym razie może być uznany za zmarłego;

2. wzywa się wszystkie osoby, które mogą udzielić wiadomości o zaginionym, aby w terminie powyższym donieśli o nich Sądowi.

Sędzia grodzki
Dr. Regniewicz

KINOTEATR FILMU OŚWIATOWEGO

ul. 1 Maja (Dunajewskiego) Nr. 1
od soboty 21 do 27 września 1946 r.

1) Produkcja ryb okrężnych.
2) Powstawanie gór lodowych.
3) Zbiór kukurydzy w Meksyku.
4) Pielęgnacja zwierząt w ZOO.
5) Sprytny Bimbo (komedyjka).

Początek o godz. 17-tej i 19-tej.
Cena biletów 10 zł. — dla dzieci 5 zł.

OTWARCIE SEZONU W FILHARMONII

W piątek 27 września o godz. 19.30 odbędzie się I Wielki Koncert Symfoniczny, rozpoczynający sezon koncertowy 1946/47.

Wystąpi jako solista znakomity wirtuoz-pianista Stanisław Szpinalski, który odegra Koncert fortepianowy Paderewskiego. Jest to dzieło bardzo interesujące, natchnione i melodyjne.

Orkiestra pod kierownictwem W. Bierdiajewa przygotowuje I wykonanie Koncertu na kwintet smyczkowy Tadeusza Kasserna, przebywającego od roku w Nowym Jorku w charakterze attaché Kultury i Sztuki przy Ambasadzie Polskiej w USA.

Zakończy Koncert odegranie żywej i wesołej uwertury A. Szałowskiego.

Bilety w cenie 30—100 zł. sprzedaje od wtorku kasa Filharmonii (Zwierzyniecka 1) i „Orbis", Rynek Główny.

Dziś, dnia 23 bm. o godz. 19-tej w sali Teatru im. J. Słowackiego zostanie odegrana ciesząca się niezmiennym olbrzymim powodzeniem „Tosca".

Całość tego wysoce artystycznego widowiska operowego poprowadzi prof. W. Bierdiajew. Obsada złożona z wybitnych solistów z Jadwigą Lachetówną na czele. Młoda utalentowana artystka odtworzy partię tytułową.

Rolę Cavaradossi'ego odśpiewa Klonowski, Scarpia — Wolak, zakrystiana — Mazanek. W pozostałych: Mamasierska, Kossowski, Lipka i Simbiński. Orkiestra Państwowej Filharmonii i chór Tow. Operowego.

Bilety w kasie Teatru Miejskiego. Zniżki i wolne karty wstępu wydane przez Dyrekcję Teatru nieważne.

w TEATRACH

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19-ta „Tosca" — opera G. Pucciniego.

TEATR KAMERALNY TU — godz. 19-ta „Codziennie o 6-tej" Hennequina i Vebera.

GROTESKA godz. 19-ta „Kraina Uśmiechu", operetka Fr. Lehara.

Repertuar KIN krakowskich

od czwartku 19. 9. 1946.

Apollo i Sztuka — „UKOCHANY".
Gdańsk — „SZARY LORD".
Scala i Wanda — „NASZ OKRĘT".
Świt — „MOI RODZICE ROZWODZĄ SIĘ".
Uciecha — „KOCHAJ TYLKO MNIE".
Warszawa — „ZAJAZD NA ROZDROŻU".
Wolność — „CZŁOWIEK, KTÓRY ŻYŁ DWA RAZY".

Początek programów: Scala: godz. 15, 17 i 19. — Apollo, Uciecha: 16, 18, 20. — Pozostałe kina: 16.00, 17.00, 19.30.

Przedsprzedaż w Biurze Przedsprzedaży Kraków, ul. Widna 3, od godz. 9—11.30 na [illegible] i od 13—16 na [illegible]

Radio

na dzień 24 września 1946 r. (wtorek).

Kraków. 6.00 Sygnał czasu, pieśń „Każdy ranne wstają zorze" i Kalendarz historyczny; 6.05 Dziennik poranny; 6.20 Odczytanie programu lokalnego; 6.25 Gimnastyka poranna; 6.35 Muzyka poranna; 6.57 Sygnał czasu; 7.00 Muzyka poranna; 7.30 Powtórzenie najważniejszych wiadomości; 7.35 Muzyka poranna; 8.20 Informacje ogólnopolskie; 8.30 Przerwa; 11.30 Kronika krakowska; 11.40 Muzyka operetkowa; 11.57 Sygnał czasu; 12.00 Bicie zegara i hejnał; 12.05 Dziennik południowy; 12.35 Arie i pieśni w wyk. Zofii Maszalskiej; 12.55 „5 minut poezji"; 13.00 „Na ziemiach odzyskanych"; 13.15 Z życia narodów słowiańskich; 13.25 Muzyka obiadowa; 14.00 Słuchowisko dla dzieci; 14.25 Z dziejów barbarzyństwa niemieckiego w Polsce; 14.40 Rezerwa; 14.50 25-lecie KS. Zwierzyniecki; 14.57 Chwila muzyki z płyt; 15.00 Odczyt doc. dr. K. Pieradzkiej pt. „Nędza ludu pod rządami pruskimi"; 15.15 Koncert Orkiestry Rozgłośni Krak. z udz. Zofii Bułat-Zalewskiej (śpiew); 15.53 Problemy dnia; 16.00 Dziennik popołudniowy; 16.30 Kwatret c-moll op. 61 Władysława Żeleńskiego w wyk. Kwartetu fortepianowego Rozgłośni Katowickiej; 16.55 „Nowe książki"; 17.10 Muzyka taneczna; 17.54 Nasze uzdrowiska; 17.55 Odbudowujemy Warszawę; 18.10 „Z ziemi orawskiej"; 18.30 Koncert; 19.00 „Nauka przy głośniku"; 19.30 „Wspomnienie o Henryku Melcerze" — audycja słowno-muzyczna; 20.00 Dziennik wieczorny; 20.30 „Cezar i Kleopatra" według Bernarda Shawa — słuchowisko; 21.00 Muzyka; 21.45 Rozmaitości; 21.55 Odczytanie programu lok. na dzień następny; 22.00 Audycja rozrywkowa; 22.30 Koncert życzeń; 23.00 Ostatnie wiadomości; 23.20 Program na jutro; 23.30 Hymn i zakończenie programu.

Wydawca Spółdzielnia Wydaw. „Wiedza" — Redaktor Jerzy Waśniewski — Redakcja i administracja Kraków, ul. Orzeszkowej 7. — Tel. 509-85
[illegible] Drukarni Spół. „Wiedza" Nr. 3 „Naprzód" — Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Tel. 566-53. M—08234